

SÄKENIÄ

Sosialistinen Kuukausijulkaisu

Ilmestyy kerta kuukaudessa Fitchburgissa, Mass., Raivaajan kustannuksella

Alex Coleman, toimittaja

Arustajia: M. R. af Ursin, A. B. Mäkelä, Yrjö Sirola y. m.

Published every Month, by Finnish Soc. Pub. Co., Fitchburg, Mass.

6:des vuosik.

HEINÄKUU

No. 7 — 1912

Sosialismi

Kirjottanut Morris Hillquit.

SOSIALISMIN TAR- KOITUSPERÄ

(Metropolitan Magazinen luvalla julaistaan Säkenissä tämä arvokas ja sangen helppotajuinen kirjoitusarja sosialismista. Se tulee sisältämään kaikkiaan kuusi lukua. Tästä seuraavat viisi ovat: "Syyt, jotka johtavat sosialismiin", "Sosialismin menetelmät", "Sosialismin poliittinen ohjelma", "Sosialismin käytännölliset saavutukset" ja "Sosialismin kasvu ja tulevaisuus". — Toim huomautus.)

"Kaarle viides sanoi kerran, että ei aurinko koskaan laskenut hänen valtakunnassaan. Me so-

Morris Hillquit

sialistit voimme sovelluttaa nämä sanat sosialistiliikkeeseemme ja sanoa, että aurinko ei koskaan laske niiden maiden päältä joissa punalippu liehuu”.

Näillä sanoilla avasi kaunopuheinen Belgian edustaja, Emile Vandervelve, Kansainvälisen sosialistikongressin Stuttgartissa v. 1907. Se ei ollut kerskailua. Sosialistinen liike on yhtä laaja kuin maailma. Euroopassa tunnetaan sen voima korkeasti sivistyneissä keski- ja pohjoismaissa yhtä hyvin kuin itsevaltaisessa Venäjän valtakunnassa, tunnotomassa Espaniassa ja takapajuisissa Balkanin kuningas- ja ruhtinaskunnissa. Ompa pimeässä Turkissakin sosialistisia edusmiehiä uudessa parlamentissa. ”Punainen peikko” on tunkeutunut Taivaan poikain (Kiinan) valtakuntaan, Persiaan ja Japaniin; Transvaaliin ja Australian siirtomaihin; Etelä-Amerikan tasavaltoihin ja Canadaan. Ja Yhdysvallat se on nopeasti valloittamassa uudelle opilleen.

Sosialismi on helposti ymmärrettävissä.

Sosialismia levitetään useammalla kuin kuudellakymmenellä kielellä. Sen opin on omannut kolmekymmentä miljoonaa ihmistä. Tällainen maailmanlaajuinen liike ei voi levitä ilman syytä tai jatkua olemassa ilman tehtävää. Ivaamalla siitä ei pääse. Ylönnkatsoa sitä on mieleetöntä. Sivuuuttaa sitä on mahdoton. Sitä täytyy ymmärtää.

Ja sosialismia voidaan ymmärtää sängen helposti. Huolimatta kaikista vastakkaisista vakuuksista, sen filosofia on ylen yk-

sinkertainen ja sen ohjelma hyvin määritelty.

Sosialismi ei pyri paikkaamaan vallitsevaa yhteiskuntajärjestystä vuosisatain edistyneen tuottamain tulosten kera takaisin sulatuspataan. Se ei yritä tuomaan maailmaan kokonaan uudenmuotoista sivistystä. Se tahoo muutosta vallitseviin varallisuuden luomis- ja jakotapoihin — eikä mitään muuta.

Sosialistit vaativat, että yhteiskunnan on johdettava kansakunnan pääteollisuuksia — elämisen välttämättömyyksiensä hankintatointa — jäseniensä hyväksi.

Nykyinen välinpitämätön järjestys.

Pääperiaate, jolla yhteiskunta nykyisin lepää, on se, että varallisuuden tuottaminen on puhtaasti yksilöllinen tehtävä. Teollisuksiamme ei johda kansa yhteisön tarpeiden mukaan, vaan yksilö-kapitalisti omaksi voitokseen. Meidän yritteliäät teollisuuskapteenimme välittävät vähät tuottamainsa tavarain yhteiskunnallisesta arvosta. He valmistaavat raamattuja tahi pyssyjä, lääkkeitä tahi myrkyä, auroja tahi lentokoneita — kaikkia sen mukaan kuinka niistä on saatavissa voittoa.

Seikka, että yhdeksänkymmentä miljoonaa heidän kanssaihmisistään tässä maassa tarvitsevat ravintoa, vaatteita, asuntoja, huonekaluja, lämmintä, valoa, kirjallisuutta, huveja kuletus- ja sanomavälineitä terveytensä ja mukavuutensa ylläpitämiseksi, ei merkitse sinänsä heille mitään — se on puhtaasti vain heidän voiton saalistamistilaisuutensa.

Sosialismi asettaisi nykyisen, yksilölliselle voitolle perustuvan yksityisyritteliäisyyden tilalle yhteiskunnallisen tuotantojärjestelmän kaikkien hyväksi.

Me emme jättäisi vissejä poliittisia toimia itse valtaan nousseen harvaliston käsiin oikeudella käyttää Yhdysvaltain hallitusta yksilöllisiin tarkoituksiinsa välittämättä yleisestä tahdosta tai yleisistä tarpeista, — mutta juuri näin tehdään nyt enemmän tärkeimpien taloudellisten harrastusten kanssa.

Kuten kansanvalta tarkoittaa poliittista itsehallintoa, vaatii sosialismi teollista itsehallintoa.

Mistä kaikki sosialistit ovat yksimielisiä.

Suppein sanoin sanottuna, sosialistinen ohjelma vaatii varallisuuden tuotanto- ja jakovälineitten ja laitosten — maan, kaivosten, rautateiden, höyrylaivojen, sähkölennätin- ja puhelinlinjojen, myllyjen, tehtaiden ja nykyaikaisten koneiden — yleistä tai yhteistä omistusta ja käyttöä.

Tämä on koko sosialistisen liikkeen pääohjelma ja lopullinen tarkoituserä sekä jokaisen sosialistin poliittinen uskontunnustus. Se on erehtymätön sosialistin mitta, joka ei siedä rajotuksia, laajennuksia tai vaihtelua. Ken hyväksyy tämän ohjelman, on sosialisti, ken ei hyväksy, hän ei ole sosialisti.

Yksilöinä sosialistit voivat olla eri mieltä yleisissä yhteiskunnallisissa käsitteissään. He saattavat tulla sosialisteiksi eri tavalla, eri teitä. He saattavat olla tois-

tensa kanssa eri mieltä menettelytapakymyksistä. Mutta he ovat kaikki yhtämieltä liikkeen päätarkoituserästä. Yleinen väite "lukuisista erilaatuisista sosialismeista", on lähtöisin sosialismin filosofian pintapuolisesta tuntemuksesta. Tosi asia on, että mikään poliittinen puolue ei ole koskaan esittänyt sosialistista ohjelmaa niin määriteltä, yhtä pitävää ja yhtenäistä kuin kansainvälinen sosialismi.

Mutta niin yksinkertainen kuin sosialistinen ohjelma onkin, merkitsee se vallankumousta meidän teollisessa elämässämme ja yhteiskunnallisissa suhteissamme. Se puoltaa uutta järjestystä. Siksi sitä pakostakin vihataan nykyisen järjestyksen edunauttajan taholta ja väärinymmärretään lukemattomien vanhoillisjoukkojen puolelta.

Varmaa on sanoa, ettei mitään muuta liikettä ole koskaan niin suuresti ja jatkuvasti väärin tulkittu. Lähempi edelläkaavutun ohjelman tutkistelu auttaa hahduttamaan muutamia enemmän yleisiä väärinkäsityksiä.

Muutamia yleisimpiä väärinkäsityksiä.

Olemme sanoneet, että sosialismi vaatii varallisuustuotantovälineiden yhteisomistusta. Tämä vaatimus on liikkeemme arvostelijain taholta usein tulkittu kurssailemattomaksi kaavaksi: "Sosialismi tahtoo jakaa omaisuuden". Muutama vuosi sitte eräs meidän maailman-pääkaupunkimme yliopiston johtaja vietti hyvin ansaittua lomaansa Atlantin toisella puolella, ja pääsi sii-

nä tilaisuudessa silloin juuri Norjan hallitsijaksi huudetun kuningas Haakonin puheille. Palattuun tähän maahan tämä oppinut yliopiston johtaja eräässä julaistussa haastattelussa ilmaisi ihailunsa nuoren hallitsijan oppineisuudesta ja selväjärkisyydestä. Näiden hyvien ominaisuuksien todisteluksi professori vetosi seuraavaan hänen ja hänen majesteettinsa väliseen keskusteluun (lainaan sen muistini mukaan):

“Edistyykö sosialismi miten teidän maassanne”? tiedusteli tukiskeleva amerikalainen oppinut.

“O, jonkun verran”, myönsi kuningas, “mutta siitä ei ole vakavaa vaaraa. Sosialismin täytyy epäonnistua ohjelmansa täydellisen typeryyden vuoksi. Oletetaan, että me tänään jakaisimme Norjan rikkaudet tasan jokaiselle asukkaalle. Tunti jälkeen tämän toimenpiteen syntyy joku lapsi. Mitä silloin tehdään? Onko omaisuus uudelleen jaettava, vai jätetäänkö tämä lapsi kokonaan puutteeseen?”

Molemmat, sekä hänen majesteettinsa että meidän oppinut yliopiston johtaja tulivat täten yksimielisiksi siitä, että sosialismi asetti lapsen ja lapsi asetti sosialismin mitä epäsuotuisimpaan asemaan. Kaksi suurta viisasta oli täten yhdellä yksinkertaisella otaksumalla vielä kerran hävittänyt oman luomansa sosialismikummituksen itsensä suureksi tyydytykseksi.

Jälkeen tämän painavan keskustelun sosialistinen liike on kasvanut kuitenkin kahdellakymmenellä viidellä prosentilla.

Yhdistäminen — ei jakaminen.

Sosialismi ei tietystikään tarkoita omaisuuden jakoa. Sosialistien ohjelma ei käsittele kuluuttavaa rikkautta vaan tuotettavaa rikkautta; se ei kiellä varallisuutta yksityisen nautintokeino-
na, vaan yhteiskunnallisen sarron ja riiston välineenä. Sosialistit tahtovat yhteiskunnallistuttaa tuotannon välineet, eikä tuotteita.

Sosialistit katsovat leppeällä välinpitämättömyydellä yksityisten asuintaloja ja pukuja, automobiileja ja huvijahteja. He eivät ehkes himoitse viatonta yksilöllistä työkalua, ja eivätkä ojenta ahnetta kättään taiteilijan maaliskua tai naisen neulaa tai ompelukonetta kohti. Mitä sosialistit vastustavat on se yksilöllistä omistusta työn yhteiskunnallisiin välineihin, luonnon- tai yleisiin rikkauksiin, joista joukot valmistavat tavaraa “markkinointa” varten, ja jotka ovat välttämättömiä koko yhteiskunnan elämälle ja hyvinvoinnille.

Ja tälläkään rajotetulla alalla sosialistien aikeena ei ole hajottaminen tai jakaminen vaan päinvastoin yhdistäminen ja jakamaton omistusoikeus. Tämä periaate voidaan kuvata vertaamalla yleisten katujemme luonnetta ja tehtävää. Kadut ovat kaupunkimme yhteistä tai yleistä omaisuutta. Ne avataan, kivitetään ja korjataan yleisillä varoilla. Niitä ylläpidetään meidän yhteistä käyttöä ja hyötyä varten. Jokainen meistä omistaa ne. Mutta me emme ja’a katukiviyttä kutakin asukasta kohti suhteellisesti.

Se "yhtä suuri osa kullekin"- mörkö.

Ja samaten perusteeton on se laaja käsitys, että sosialismi olisi yhtätasaisen työn palkkion kannalla. Sosialismi ei hyväksy että joutilaitten sallitaan anastaa osa työläisten tuotannosta voiton muodossa. Se vaatii, että koko yhteiskunnallinen tuotanto, senjalkeen kun siitä on varattu yhteiskunnallisiin tarpeisiin, menee vähentämättä henkilöille, jotka ottavat osaa tuottamiseen ruumiillisen tai henkisen työn kautta. Mutta se ei tarkoita yhtätasaista tuotteiden jakoa yksilö työläisten kesken. Sosialismi ottaa lukuun tavanmukaisen taitoon ja kykyyn perustuvan eri korvausasteikon. Usein ilmaistu pelko, että sosialistinen tuotantojärjestelmä hävittää persoonallisen pyrkimyksen ja ryöstää yksilöltä ylläkkeen yrittää parastaan, perustuu siihen, kun sotkeetaan keskenään alkuperäinen kommunismi, joka saarnaa tavareiden yhteisyyttä ja yhtäläistä palkkiota, ja sosialismi, joka ei ole ehkes vähäistäkään sukua sille. Kommunismi on joittenkin uskonnollisten lahkojen ominainen oppi ja muutamain utopisten yhteiskunta kokeilijain unelma. Sosialismi on nykyisistä taloudellisista olosuhteista juurtuva todellinen joukkoliike.

Mitä "yleinen" omistusoikeus tarkoittaa.

Toinen yhtämittaisen väärin-tulkinnan lähde väijyy sanoissa "yleinen" tai "yhteinen" omistusoikeus, joita käytetään sosialistien ohjelmassa. Pintapuoli-

set sosialismin filosofian arvos-telijat poikkeuksetta pitävät näitä samana kuin "valtion omistusoikeus", ja siten hyppäävät joh-topäätökseen, että sosialistit tahtovat yhteiskuntatilaa, jossa kaikkia maan teollisuuksia, suuria ja pieniä, ohjataan ja hallitaan yhdestä suuresta kansallisesta kes-kuksesta. Tämä on alkuperänä ja perustana "socialismin isännyys- ja tyrannius" pöpöille.

Ei varsin kauan sitte kirjotti kansallisen tehtailijain liiton presidenttinä aikoinaan ollut, Mr. David M. Parry, novellin nimeltä "Tulipunainen valtakunta", joka kuvasi pääasiassa "socialis-tista valtiota" sellaisena kuin kirjottaja sen käsitti. Se oli hir-muinen valtio. Hallituksen sää-nöittäminen oli määrävänä kaikissa kansalaisten sekä yleisissä että yksityisissä toimissa. Hallitus määräsi kunkin henkilön työalan, valmisti yhtäläisen ruan kaikille asukkaille päivittäin, laati yhtäläisen puvun mallin jokaiselle ja määräsi heidän joutohetkensä as-kareet, uskonnon, avioliitot ja huvit. Se oli yhtämittaisen ty-ranniuden harjottamista, sietämättömän yhdenmukaista ja yksitoikkoista elämää. Mr. Parry oli ottanut itselleen urakan noi-tua etemme kuvan vieläkin jul-memmasta yhteiskuntajärjestyk-sestä kuin nykyinen on, ja hän melkein onnistui siinä.

Kirja oli tarkotettu socialismin ivaamiseksi. Jospa tämä nerokas kirjailija vaan tietäisi kuinka hauskaa ivaa hän onkaan tietämättään tehnyt socialismin filo-sofian erään tajin arvostelijain henkisestä kyvystä!

Yleinen omistusoikeus ei vält-

tämättömästi tarkoita valtion omistusoikeutta, ja valtion omistusoikeus ei sisällä keskitettyä hallitusjohtoa. Sosialistisen teollisuusjärjestysuunnittelun käytännöllisessä soveltamisessa on hyvin ymmärrettävää, että kansallinen hallitus tulee käyttämään muutamia teollisuuksia. Rautatiet, lennätin ja puhelinverkot ovat luonnollisesti kansallisia, ja monet teollisuudet ovat jo nykyisin järjestyneet koko maan laajuiselle alalle ja keskitäneet johtonsa. Tähän viime luokkaan kuuluvat suuret trustituneet teollisuudet. Toiselta puolen, toiset tärkeät teollisuudet ovat puhtaasti paikallisia luonteeltaan, ja niitä voidaan parhaiten johtaa paikallishallintojen kautta. Fasilitit ja kaasutehtaat esim. johdonmukaisesti kuuluvat kunnallishallitusten piiriin, ja lukuisia pieniä teollisuuksia voidaan johtaa paikallisten osuustoimintaryhmien avulla, tietä viissien sääntöjen ja asetusten mukaan. On myös hyvin luultavaa, että jotkut työt tulevat pysymään puhtaasti yksilöllisenä tehtävänä sosialistisen järjestyksen vallitessa. Ei ole mitään syytä miksi valtion pitäisi sekaantua yksilölliseen taide- tai käsityöharrastukseen tai maanviljelijän oman maansa muokkaamiseen. Mitä sosialismi vastustaa, se on jonkun henkilön teollista riistämistä toisen kautta; ja mitä sosialismi tarkoittaa, se on jäjellisesti järjestettyä ja johdettua yhteiskunnallista ja kansavaltaista tuotantoa.

Hyvän kuvan tästä suunnitellusta järjestelmästä tarjoaa Yhdysvaltain hallituksen poliittinen

rakenne. Meidän lakimme laatii "hallitus", mutta se ei tarkoita sitä, että maamme poliittinen hallinto kaikkine osastoineen ja ali osastoineen on yhden keskitetyn vallan käsissä. Ei suinkaan. Meillä on liittovaltion lakimme, valtion lakimme ja kunnallisasetuksemme paikallisten asiain, kuten terveyshoidon, palokunta- ja polisilaitosten y. m. johtamista varten. Kutkin lait toimivat omassa piirissään, ja panee niitä täytäntöön valitut tai nimetyt ja tehtäviensä mukaan luokitellut toimikunnat tai yksilöt.

"Teollisuus-Yhdysvallat"

Yhdysvaltain poliittiset tehtävät eivät ole kansan yläpuolella ja siitä riippumattomasti käytettävissä, eivätkä ne ole myöskään joka suhteessa ja joka aika kaiken kansan välittömästi päätettävissä. Meidän hallituksemme ei ole virkavaltainen eikä meluvan kansanjoukon hallintoa. Puhattaimmassa muodossaan se on järjellinen kansanvaltahallitus, joka salli asioitaan hallittavan tarpeellisten yleisten ja paikallisten toimitsijain kautta, jotka saavat valtansa kansalta ja käyttävät sitä sen tahdon mukaan. Edelleen, meidän virallinen hallituksemme on täydennetty lukuisilla vapaaehtoisilla "puolvirallisilla" ihmisystävyyksillä, valistus- ja poliittisilla laitoksilla, joiden oikeudet ja tehtävät määritellään lakien kautta. Me emme anna tällaisten vapaaehtoisten laitojen käyttää tärkeää poliittista valtaa kansalaisten yli, mutta me emme häiritse niiden itsevalitsemia seurastehtäviä niin kauan kuin ne rajottavat toimintapiiriinsä

vain niiden kesken, jotka sitä haluavat. Sosialistit vaativat, että meidän teollisuustoimemme järjestetään osittain saman periaatteen mukaan kuin poliittinen järjestelmämme.

Sangen luultavaa ja vieläpä mahdollista on, että meidän nykyinen, puhtaasti poliittisia tarkoituksia varten soviteltu hallituskoneistomme osottautuu epätaydelliseksi suurten taloudellisten tehtävään huolehtimiseen. Siinä tapauksessa se joko asteittain muuttaa nykyistä muotoaan uusien tehtävien vaatimusten mukaisesti, tai tulee täydennettäväksi rinnakkaisella teollisen hallinnon järjestelmällä.

Petoksen pelko

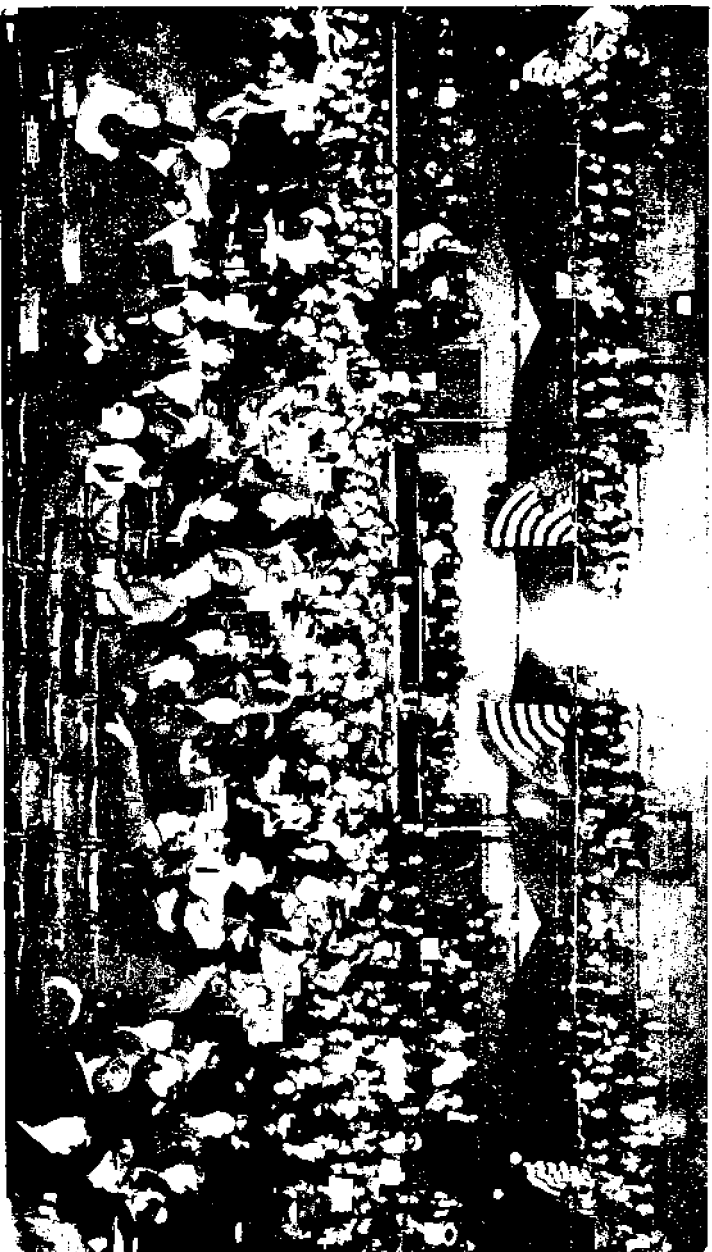
“Mutta silloin maan teollisuuksia tulee johtamaan politikoitsijat ja ne saastuttuvat petoksilla ja mädännäisyydellä”, muistuttaa aina valmis arvostelija. Sosialistit eivät näe perustaa tälle pelolle. Ammattipolitiikoitsija, siinä likaisessa merkityksessään kuin me sen tunnemme nykyään, on henkilö, joka koettaa saada yksilöllisiä taloudellisia etuja yleisessä elämässä, ja käyttää poliittista virkapaikkaansa tai vaikutusvaltaansa omaan tai hänen takanaan olevien vissien liikeryhmien etujen ajamiseksi. Petos ja mädännäisyys on ainoa johdonmukainen menettely ja pääasiallinen osake sellaisen “valtiomiehen” kaupanteossa.

Yhteiskunnallistunut teollisuus tulee poistamaan kaikki suuret yksityisliike-edut ja siten iskemään yksityis-edun ammattipolitiikan juuriin ja kaiken petoksen alkulähteeseen.

Sosialistinen ohjelma on siis pääasiassa taloudellisen uudistuksen ohjelma. Se ei suoranaisesti koske uskonnollisiin tai kotoisiin laitoksiin, siveellisiin käsitteisiin tai sivistyksellisiin kysymyksiin. Se ei “uhkaa kotia” tai “hyökkää uskonnon kimppeen”, ja ei ole vihamielinen todelliselle kulttuurille. Se puolestaa teollisen uudesti-järjestämisen määräätyä suunnitelmaa, ja on arvosteltavissa siinä mikä rehellisesti koskee tätä suunnitelmaa, ei muussa. Sosialismia on tämän vuoksi joskus mainittu kokonaan materialistiseksi liikkeeksi.

Se on kaikkea muuta kuin sitä. Sosialistit pitävät sangen hyvästi arvossa kaikkia tehokkaita poliittisia, yhteiskunnallisia ja siveellisiä uudistuksia. Mutta he odottavat näiden uudistusten seuraavan taloudellisia parannuksia, niinkuin seuraus seuraa syytä.

Luonnon rikkauksien ja varallisuuden tuotannonvälineiden yhteinen omistus välttämättä tarkoittaa tasaisempaa varallisuuden jakoa kansan kesken ja suurempaa taloudellista varmuutta kaikille ihmisolennoille. Se tulee poistamaan nykyisen yhteiskunnan kaksi raskainta vitosausta: yksilöllisen edun hurjan kilpataistelun ja köyhyyden kirouksen, ja samalla poistamaan pääasiallisimmat yleisen ja poliittisen turmeltumisuuden, rikoksen, paheiden, raakuuden ja tietämättömyyden syyt. Juuri sen tähden kun sosialistinen liike lepää vakaalla ja varmalla taloudellisella perustalla, edustaa se todellista yhteiskuntaihannetta.

Sosialistipuolueen edustajakokous Indianapolissa 1912